

Synspunkt

Vi lukker munden på de svageste

Det offentlige rum bliver i stadig stigende grad begrænset af lovgivning. Dette resulterer i, at borgerens mulighed for at gøre brug af sin demokratiske ret undergraves. Nye retspolitiske tiltag – i takt med en massiv lukning af væresteder – resulterer i et samfund, hvor de svage grupper ikke længere har mulighed for at mobilisere sig socialt

Udstødte

af Tina Rye Hansen

De optrappede bandekonflikter og den stigende hjemløshed, som kan medføre stigende kriminalitet, resulterer i politiske stramminger og sanktioner i det offentlige rum. Den politiske anstændighed synes sat ud af kraft og demokratisk værdier, som tolerance og solidaritet lades i baggrunden for et politisk, retorisk scenario, hvor skræmme-kampagner og eksklusivitet af 'den fremmede' praktiseres. I denne ånd sættes retspolitiske tiltag i værk, for at sikre folks tryghed.

Således får 'lømmelpakken', 'tryghedspakken', hjemsendelse af kriminelle uden statsborgerskab og det faktum, at man sænker den kriminelle lavsølv, sin ret i et demokratisk Danmark. På trods af at visse tiltag er i strid med menneskerettighedskonventioner.

Bag lås og slå

Politiske ideer til at løse sociale problemer synes at hente sit rationale i middelalderen, hvor de som ikke tilpassede sig normer blev ekskluderet, sendt ud af byen eller landet, eller sendt til forvaring i sikrede institutioner. Ideen var - dengang som nu - at skabe et trygt samfund.

Danmark synes at være forstenet af den stigende terror på internationalt plan. Således bliver politiske tiltag udviklet på baggrund af risikofaktorer, som ikke reelt eksisterer. Ideer, der alene

baseres på en signalværdi om, at danskernes utryghed er stigende.

Men danskernes utryghed er ikke stigende. Trods bandekrige og hjemløshed er antallet af danskere, der er meget bekymrede over vold og kriminalitet, faldet støt det sidste halve år. Det viser en undersøgelse fra Catinet. I december var det 41,5 pct. af danskerne, der bekymrede sig meget over vold og kriminalitet. I marts var tallet faldet til 40,8 - og i juni var det kun 36 pct.

Men alligevel lægger politikerne an med mere opsyn og kontrol, længere straffe og hårdere straffe. Selv SF, som ideologisk er placeret på venstrefløj, spiller, med sin 'tryghedspakke', på en retorik, som er i stil med de borgerlige partiers signalpolitik, der retfærdiggør mere politi, opsyn og kontrol, i tryghedens navn.

Politisk anstændighed handler ikke længere om at udbygge og udvikle et samfund, hvor alle kan få en plads, men om personlig vinding og tryghed for 'mig og

” Men med 'tryghedspakken' og 'lømmelpakken' er der sket en indskrænkning af det offentlige rum. Således at de uønskede ikke kan råbe op. Vi kan ikke hugge deres hænder af, men vi kan overflødig gøre deres stemme. Danmark er jo et demokratisk land!

mine egne'. Politiet og kriminalforsorgen skal være med til at sikre, at den borgerlige idé om tryghed, sikkerhed og renlighed efterleves. Det grimme skal kontrolleres og ekskluderes, det onde forvares bag lås og slå. Hjemløse, marginaliserede og udstødte skal på kliniske institutioner, kriminelle skal kontrolleres og ekskluderes fra vores samfund og de uden statsborgerskab sendes ud af landet. Men dette synes ikke at være nok. Nu begynder en kriminalisering af den ressourcetsvage borger allerede i det offentlige rum.

Konsekvensen

Stat og politi ejer bygninger og gaderne. De hjemløse og banderne forskyder dette forhold ved at 'kræve rum' gennem anden livsførsel og kriminalitet. Hver enkelt borger bruger ligeledes det offentlige rum til at blive set eller hørt gennem demonstrationer, aktioner og happenings. Det offentlige rum er et rum, hvor man kan sige fra over for systemet. På forskellige måder. Mange har knappe ressourcer og kan ikke ved egen kraft mobilisere sig politisk eller socialt. Gaden bliver et frirum. Et alternativ til psykiatriske behandlingsinstitutioner, detentionen eller Sandholm. Og et sted hvor den enkeltes mening kan udtrykkes kreativt og frit.

Men med 'tryghedspakken' og 'lømmelpakken' er der sket en indskrænkning af det offentlige rum. Således at de uønskede ikke kan råbe op. Vi kan ikke hugge deres hænder af, men vi kan overflødig gøre deres stemme. Danmark er jo et demokratisk land!

Det er på tide, at der sker forandringer. Politiske forandringer. Menneskelige

'Lømmelpakken', som forhindrer det offentlige menneske i at stå frem med sin mening, og væresteder som Gaderummet (billedet) der lukkes ned, er ikke en vej mod et inkluderende samfund.

ARKIVFOTO: MAGNUS MILLER/SCANPIX

forandringer. Ellers vil de på bunden af samfundet ende deres dage der. Sammen med flere i et stigende polariseret samfund. Uden nogle steder hvor de har mulighed for at blive hørt.

Politisk lovgivning resulterer, i en fattiggørelse af socialt sårbare. 'De uønskede': hjemløse, banderne, mennesker uden et sted, uden en stemme: Hvor kan de gå hen, inden lovgivningens begrænsninger indhenter dem og får dem bag lås og slå?

Hvad bliver det næste?

Gaderummet - et social-psykologisk værested og behandlingssted - på Nørrebro kunne gennem 'selvvisitering' og 'den døgnåbne dør' nå de unge, som nu er overladt til politi og kriminalforsorg. Unge kriminelle og unge, der var under 18 år, og som andre behandlingsinstitutioner henviste til Døgnekontakt. Hvorefter de igen endte på gaden. Unge, som var blevet smidt ud eller var stukket af fra andre institutioner. Gaderummet

var sidste stop for gadens rødder og udstødte, hjemløse og ensomme mennesker. Mennesker med sociale eller psykiske problemer. Her kunne de skabe et kollektiv, hvor der altid var plads til den næste. Og et sted hvor brugerstyring lod alle få mulighed for at ytre sig.

Men Gaderummet er - sammen med andre væresteder - i de seneste år blevet lukket. Og flere er endt på gaden. På den anden side er ensretningen sat i kraft, normaliseringen gennem medicinsk behandling eller hårdere straffe.

Andet end et nummer

Der er intet opbyggende i disse metoder. Man kan ikke blot sætte folk bag lås og slå eller passivere dem ved medicinsk behandling. De kommer ud igen og deres sociale problemer bliver ikke mindre. Undersøgelser viser, at over 50 pct. af løsladte kriminelle begår kriminalitet igen og andre undersøgelser viser, at næsten hver anden patient fra psykiatriske hospi-

taler er gengangere. Fokus på øget opsyn og kontrol sammen med en udvidet strafferamme løser ikke vor samfunds sociale problemer. Det forebyggende arbejde må opprioriteres. Og dette indbefatter også at det offentlige frie rum må give plads. 'Lømmelpakken', som forhindrer det offentlige menneske i at stå frem med sin mening, og væresteder der lukkes ned, er ikke en vej mod et inkluderende samfund. Forebyggelse må bygge på det alternative og det eksperimenterende. Frihed i det offentlige rum og behandlingssteder, der kan rumme 'de uønskede'. Kun på denne måde kan man skabe et inkluderende samfund. Et sted hvor vores dårligt stillede medborgere ikke blot reduceres til et CPR-nummer i et fængsel eller en diagnose på et psykiatrisk hospital!

DEBAT@INFORMATION.DK

Tina Rye Hansen er bachelori antropologi og frivillig i Gaderummet